

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Філософський факультет
Кафедра теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-
педагогічної роботи
А. В. Пантелеймонов
« _____ » _____ 2020 р.

Програма навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 03 гуманітарні науки _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 032 – історія та археологія _____
(шифр і назва)
освітньо-професійна програма _____ Історія та археологія _____
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ історичний _____

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету

— 24 червня 2020 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гусаченко В.В., доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада
(вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Програму схвалено на засіданні кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада

Протокол від «23» червня 2020 року № 12

Завідувач кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада

(підпис)

Перепелиця О.М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією історичного факультету

Протокол від «23» червня 2020 року № 10

Голова методичної комісії історичного факультету

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни — Філософія складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності 032 історія та археологія
спеціалізації історія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Формування в майбутніх фахівців засад наукового пізнання, критичного мислення, здатність до набуття нових знань і вмінь, організувати свою діяльність автономно і в команді. Ознайомлення студентів з актуальними філософськими проблемами та шляхами їх розв'язання; створення теоретичного підґрунтя для їхньої свідомої світоглядної орієнтації, соціальної активності й відповідальності. Сприяти формуванню загальнолюдських моральних норм та цінностей, поваги до різноманіття та міжкультурності; комунікабельності, креативності, толерантності, здатність до системного мислення та самовдосконалення.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Задля досягнення відповідних компетентностей у ході курсу розглядатимуться головні філософські проблеми, умови виникнення, зміст та трансформацію основних філософських концептів і проблем; аналізуватимуться основні філософські тексти, що висвітлюють головні світоглядні питання.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
48 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	86 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: характер та історичну динаміку основних філософських проблем, напрямки і основні етапи розвитку західноєвропейської філософської думки, методологію наукового дослідження;

вміти: орієнтуватись в основних філософських течіях, а також поняттях і уявленнях, що обумовлюють сучасне наукове і повсякденне знання і критично їх аналізувати; вести світоглядний діалог, аргументувати свої позиції, доводити власну думку в усній й письмовій формі; читати й коментувати філософські тексти; аналізувати факти, явища й процеси, які відбуваються в суспільстві; робити осмислений вибір форм і спрямованості своєї соціальної активності; демонструвати здатність до комунікації, ефективної взаємодії в команді; здатність до аналізу і синтезу на основі логічних аргументів, системного мислення та самовдосконалення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. «Що таке філософія»?

Проблема визначення філософії. Філософія як проблема для самої себе. Можливі відповіді на питання «що таке філософія». Неоднозначність поняття філософії. Багатомірність філософських світів. Філософування, філософія та/або філософії. Філософія як стиль життя. Навіщо потрібна філософія? Місце філософії у колі університетських наук.

Формування концепту «філософія» в Давній Греції. Визначення філософії та образ філософа в «Банкеті» Платона. Філософія як «любов до мудрості». Різні тлумачення «любові».

Самовизначеність філософії та унікальність філософії (Аристотель, М. Гайдеггер). Як можлива філософія? Соціокультурні передумови виникнення філософії.

Тема 2. Філософія і світогляд

Визначення світогляду. Історичні типи світогляду. Філософія між релігією та наукою (Б. Рассел). Особливості релігійного світосприйняття. Віра та/або розум. Критика релігії з боку філософії. Філософія і релігія: проблема співіснування. Наука і релігія: співвідношення і можливість компромісу.

Наукова «картина світу» (М. Гайдеггер). Раціонально організований світ. Проблема розвитку науки. Критика моністичної раціональності. Проблема науковості філософії. Співвідношення філософії і науки.

Специфіка філософії. Незводимість філософії до мистецтва, науки та світоглядної проповіді (М. Гайдеггер).

Тема 3. Онтологія. Філософське осмислення буття

Онтологія. Концептуалізація буття. Буття як найпростіший, найбільш загальний та найскладніший концепт у філософії.

Еволюція концепту буття. Становлення поняття буття (Натурфілософи-Піфагор-Геракліт-Парменід-Зенон-Демокрит). Буття та суще. Буття та мислення. Буття та небуття. Єдине та множинне. Незмінність та рух. Буття як Ейдос, Буття і Логос. Межі буття. Метафізика Аристотеля. «Суще як суще». Категорія буття в Середньовічній філософії. Тимчасове та одвічне. Сутність та існування. Номіналізм і реалізм.

Категорія буття у філософії Нового часу. Раціоналістична онтологія (Спіноза-Декарт). Онтологія емпіризму. Боротьба «матеріалізму та ідеалізму». Реальне і ідеальне. Тотожність буття та мислення (Г.В.Ф. Гегель).

Критика «метафізики присутності»: від Ф. Ніцше до М. Гайдеггера. Буття та ніщо.

Тема 4. Проблема свідомості в філософії

Співвідношення буття та свідомості – основне питання філософії? Психофізична проблема свідомості. Свідомість та несвідоме. Свідомість та ідеологія. Ілюзорні уявлення людей про самих себе та світ (К. Маркс). Свідомість та мислення. Проблема репрезентації світу.

Соціокультурна природа свідомості. Комунікативність, соціальність свідомості: мова, знак, символ.

Тема 5. Гносеологія

Гносеологія. Проблема пізнаваності світу та істина. Теза Горгія. Агностицизм і скептицизм. Чи існує дещо? Чи можливо дещо пізнати? Раціональне і ірраціональне в пізнанні. Проблема істини.

Наукове пізнання. Структура наукового пізнання. Методологічна дилема. Полеміка Р. Декарта та Ф. Бекона: дедукція та індукція. Чи можливий єдиний метод пізнання? Позитивістське та неокантіанське вирішення питання про методи пізнання (О. Конт – Дж.С. Міль – Г. Ріккерт). Чи можливий єдиний метод пізнання? Розрізнення наук за методом пізнання. Номотетичні та ідеографічні науки. Наукові революції і трансформації методологічних парадигм. Критика моністичної наукової методології та методологічний анархізм (П. Фейєрабенд).

Тема 6. Філософська антропологія

Людина як єдина проблема філософії. Виміри людського буття. Біологічне і соціальне в людині. Дуалізм душі та тіла. Сенс людського існування.

Проблема свободи людини у філософії. «Позитивна» і «негативна» свободи. Свобода і відповідальність. Втеча від свободи. Формальна і дійсна свобода.

Основні типи філософських картин людини. Проблема гуманізму і критика гуманізму (М. Гайдеггер). Доместикація чи селекція людини. «Правила для людського зоопарку» (П. Слотердаjk). Полеміка Ю. Габермаса з П. Слотердаjkом щодо майбутнього людини та долі філософії.

Тема 7. Соціальна філософія та філософія історії. Історичність людського буття.

Що таке соціальне? Основні характеристики соціуму. Різні форми суспільного життя. Комунікація (К. Ясперс, Ю. Габермас). Екзистенційна комунікація та трансценденція. Можливості комунікативної дії в сучасному суспільстві.

Суспільство споживання. Історичні форми та розвиток суспільств. Основні концепції історичного розвитку. Свобода та самопізнання Духу (Г.В.Ф. Гегель). Формаційний підхід і хвильова теорія (К. Маркс – Е. Тоффлер). Проблема кінця історії, постісторії та оновлення історії. Кінець Історії та множинність історій (М. Фуко). Від «кінця історії» до «поновлення історії» (Д.Белл, Ф. Фукуяма).

Тема 8. Філософія в історичній перспективі

Історія філософії. Особливості розуміння історії філософії. Основні етапи розвитку філософії та їх специфіка. Загальна характеристика філософії Давнього Сходу. Загальна характеристика філософії Античності. Загальна характеристика філософії Середньовіччя. Основна проблематика філософії Ренесансу. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія: Основні проблеми і представники. Некласична філософія: Основні проблеми і напрямки некласичного мислення. Основні проблеми філософії постомодерну. Основні етапи і проблеми української філософії.

Тема 9. Сучасне суспільство та його проблеми.

Криза модерних цінностей. Постмодерн як недовіра до метонарративів.
Децентрація та смерть суб'єкта в філософії Постмодерну.

Держава і громадянське суспільство в умовах інформаційного суспільства.
Філософське осмислення глобальних проблем сучасності. Людина і природа. Філософія екології. Філософія техніки. Людина і техніка. Філософські проблеми гендеру.
Фундаменталізм і тероризм.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с. р.		л	п	лаб	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.												
Тема 1. «Що таке філософія?»	10	6				4	12	1				11
Тема 2. Філософія і світогляд	10	6				4	10					10
Тема 3. Онтологія. Філософське осмислення буття	10	6				4	12	1				11
Тема 4. Проблема свідомості в філософії	10	6				4	10					10
Тема 5. Гносеологія	10	6				4	12	1				11
Разом за розділом 1	50	30				20	56	3				53
Тема 6. Філософська антропологія	10	6				4	12	1				11
Тема 7. Соціальна філософія та філософія історії. Історичність людського буття.	10	6				4	12					11
Тема 8. Філософія в історичній перспективі	10					10	10					10
Тема 9. Сучасне суспільство та його проблеми	10	6				4	10					9
Разом за розділом 2	40	18				22	34	1				33
Усього годин	90	48				42	90	4				86

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	-	0

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Відповідно до кожної теми: опрацювання літератури, конспект лекції, відповіді на контрольні питання	16
2	Читання й аналізування текстів	10
3	Підготовка і написання контрольної роботи	8
4	Підготовка індивідуального завдання	4
5	Підготовка до екзамену: опрацювання питань до підсумкового контролю	4
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

7.

Методи контролю

Поточний контроль

- Оцінювання ступеню активності студентів та якості їх виступів та коментарів при проведенні дискусій на семінарських заняттях.
- Оцінювання письмових відповідей на теоретичні питання проблемного характеру (контрольна робота).

Підсумковий контроль (екзамен)

Перевірка розуміння студентами теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатність творчо використовувати накопиченні знання та вміння.

Критерії оцінювання:

- знання та використання філософських першоджерел, різних підходів для аналізу актуальних проблем філософії;
 - повнота відповіді;
 - творчий характер аналізу й узагальнення різних філософських підходів;
 - навички лаконічного, чіткого, логічного, послідовного та грамотного викладу матеріалу, формулювання власних висновків;
- уміння вести полеміку з теоретичних і практичних питань філософії, уміння проілюструвати теоретичні положення відповідними прикладами.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2									
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9				
2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	40	60	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література Основна література

1. Реале Дж., Антиссери Д. Западная философия от истоков до наших дней в 4-х т. – СПб., 1997.
2. Никифоров А. Л. Природа философии: основы философии. - М.: Идея-Пресс, 2001. — 168 с.
3. Каплун В.Л. Зачем философия. Введение в философию. – СПб, 2013.
4. Киричок О. Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.Б.Киричок. – Полтава: РВВ ПДАА, 2010. –381 с.
5. Кривуля О.М. Філософія. Навчальний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. 592 с
6. Хайдеггер М. Что такое метафизика // М. Хайдеггер. Время и бытие: Статьи и выступления / Сост., пер. с нем. и комм. В. В. Библихина. — М.: Республика, 1993. — С. 16 - 36.
7. Делез Ж., Гваттари Ф. Что такое философия. М., 1996.
8. Мамардашвили М.К. Введение в философию // Мамардашвили М.К. Мой опыт нетипичен. СПб., 2000. С. 31-53.
9. Чанышев А.Н. Начало философии. –М., 1982.
10. Ясперс К. Введение в философию. - «Прописки», 2000.
11. Попович М. В. Бути людиною. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 223 с.

Допоміжна література

1. Адо П. Что такое античная философия. – М., 2000.
2. Аристотель. Метафизика // Аристотель. Сочинения: В 4-х т. – М., 1975, - Т. 1. – С. 65-367.
3. Бадью А. Манифест философии. – СПб., 2003.
4. Брюнинг В. Философская антропология. Исторические предпосылки и современное состояние // Западная философия: итоги тысячелетия. – Екатеринбург, 1997
5. Доброхотов А.Л. Категория бытия в классической западноевропейской философии. – М., 1986.
6. Бескова И.А. Феномен сознания. –М., 2010.
7. Платон. Пир // Платон. Собрание сочинений: в 4 т. – М., 1993. – Т.2. – С. 81-134.
8. Путь в философию. Антология. – Спб.: Университетская книга. - 2001.- 445 с.
9. Хайдеггер М. Что это такое – философия? // Вопросы философии. – 1993. - № 8. - с. 113-123.
10. Рассел Б. Мудрость Запада: историческое исследование западной философии в связи с общественными и политическими обстоятельствами. М., 1998. С. 29-30.
11. Жильсон Э. Разум и откровение в средние века. – К., 1992.

12. Ясперс К. Философская вера // http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/jaspers/index.php
13. Франк С.Л. Религия и наука // <http://www.vehi.net/frank/religiya.html>
14. Франк С.Л. Философия и религия // <http://www.vehi.net/frank/filosofia.html>
15. Эйнштейн А. Наука и религия // http://scepis.net/library/id_147.html
16. Бульман Р. Новый Завет и мифология // Социально-политическое измерение христианства. – М.: Наука, 1994. – С. 302–339
17. Рьюз М. Наука и религия: по-прежнему война? // Вопросы философии. – 1991, - № 2. – С. 36-57.
18. Бибахин В.В. Почему бытие есть? // Логос. – 1991. – № 2.
19. Декарт Р. Рассуждение о методе // Декарт Р. Сочинения: В 2 т. – Т.1. – М., 1989. – С. 250-297.
20. Делез Ж. Различие и повторение. – СПб., 1998.
21. Гегель Г.В.Ф. Феноменология духа. // Труды С.-Петербургского философского общества. Вып. VIII. – СПб., 1913.
22. Губин В.Д. Онтология. Проблема бытия в современной философии. М., 1998.
23. Досократики. – Мн., 1999.
24. Платон. Парменид // Платон. Собрание сочинений: в 4 т. – М., 1993. – Т.2. – С.275-345.
25. Хайдеггер М. Преодоление метафизики // М. Хайдеггер. Время и бытие: Статьи и выступления / Сост., пер. с нем. и комм. В. В. Бибахина. — М.: Республика, 1993. — С. 177 - 191.
26. Фрагменты ранних греческих философов. Ч.1. – М., 1989.
27. Шопенгауэр А. Мир как воля и представление. Т. 1-2. – М., 1993.
28. Эко У. О бытии // <http://wirade.ru/cgi-bin/wirade/YaBV.pl?board=bibl;action=display;num=1113592864>
29. Васильев В.В. Трудная проблема сознания. – М., 2009.
30. Гуссерль Э. Логические исследования. Картезианские размышления. – Мн., М., 2000.
31. Жижек С. Возвышенный объект идеологии. – М., 1999.
32. Жижек С. 13 опытов о Ленине. – М., 2003.
33. Мамардашвили М.К. Анализ сознания в работах Маркса // Вопросы философии. – 1968. - № 6. – С. 14-25.
34. Мамардашвили М. К. Сознание как философская проблема // <http://homepages.tversu.ru/~p001768/philosophy/text's/mamardashvili/soznanie.html>
35. Маркс К., Энгельс Ф. Немецкая идеология // Маркс К., Энгельс Ф. Сочинения / Изд. 2-е. – М., 1955. – Т.3. – С. 7-544.
36. Сёрл Дж. Новое открытие сознания // Логос. – № 2001. – 4. – С. 22-40.
37. Фрейд З. Психология бессознательного. – М., 1990.
38. Чалмерс Д. Сознательный ум. В поисках фундаментальной теории // <http://www.e-reading.club/book.php?book=1022695>
39. Бэкон Ф. Сочинения: В 2-х т. – М., 1971.
40. Витгенштейн Л. Философские работы. – М., 1994. – Ч.1.
41. Гадамер Х.-Г. Истина и метод. – М., 1988.
42. Кант И. Критика чистого разума // Кант И. Сочинения: В 6 т. – Т. 3. – М., 1964.
43. Конт О. Дух позитивной философии. – Р/на Д., 2003.
44. Милль Д.С. Система логики силлогистической и индуктивной. – М., 1900.
45. Микешина Л.А. Философия познания: Полемические главы. – М., 2002.
46. Платон, Теэтет // Платон, Собрание сочинений: В 4 т. – М.: Мысль, 1993. Т. 2. С.192-274.
47. Патнэм Х. Разум, истина и история. – М., 2002.
48. Поппер К. Логика и рост научного знания. М., 1983, с. 559.

49. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре. – СПб., 1911.
50. Секст Эмпирик. Три книги Пирроновых положений // Секст Эмпирик. Сочинения в двух томах. Т. 2. – М., 1976. – С. 207-380.
51. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. – М., 1986.
52. Берлин И. Два понимания свободы // Берлин И. Философия свободы. С. 122–185.
53. Гуревич П.С. Человек. – М., 1995.
54. Жижек С. Что может сказать нам Ленин о свободе сегодня? // http://www.ruthenia.ru/logos/kofr/2002/2002_09.htm
55. Камю А. Бунтующий человек. – М., 1990.
56. Кьеркегор С. Страх и трепет. – М., 1993.
57. Слотердаjk П. Правила для человеческого зоопарка. Ответ на письмо Хайдеггера о гуманизме // <http://wwh.nsys.by:8101/klinamen/fila19.html>
58. Фейербах Л. Сущность христианства // Фейербах Л. Избр. филос. произв. – М., 1955. Т. 2.
59. Фейербах Л. Основные положения философии будущего // Фейербах Л. Избр. филос. произв. – М., 1955. Т. 1. С. 134-204.
60. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990.
61. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1990.
62. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1992.
63. Фромм Э. Душа человека. – М., 1992.
64. Хабермас Ю. Будущее человеческой природы. – М., 2002.
65. Хайдеггер М. Письмо о гуманизме // Хайдеггер М. Время и бытие. – М., 1994. – С. 192-221.
66. Шеффер, Ж.-М. Конец человеческой исключительности. – М., 2010.
67. Демидов А.Б. Феномены человеческого бытия. – Минск: ЗАО Издательский центр "Экономпресс", 1999.
68. Бурдьe П. Социология социального пространства. – СПб.: Алетейя, 2007.
69. О свободе. Антология западноевропейской либеральной мысли. М., 1995.
70. Канетти Э. Масса и власть. М., 1997.
71. Фуко М. Субъект и власть // Фуко М. Интеллектуальны и власть: статьи и интервью, 1970–1984: В 3 ч.: Ч. 3. М., 2006. – С. 161–190.
72. Фурс В. Н. Философия незавершенного модерна Юргена Хабермаса. — Минск: Экономпресс, 2000.
73. Бенхабиб С. Притязания культуры. Равенство и разнообразие в глобальную эру. М.: Логос, 2003.
74. Батлер Дж. Гендерное регулирование // <http://www.nlobooks.ru/node/2458>
75. Бодрийяр Ж. Симулякры и симуляция. – К., 2004.
76. Гусаченко В.В. Жизнь и смерть субъекта. – К., 1995.
77. Дельоз Ж., Гваттари Ф. Капитализм шизофрении: Анти-Едип. – К., 1996.
78. Жижек С. Добро пожаловать в пустыню Реального. – М., 2002.
79. Лиотар Ж.-Ф. Ответ на вопрос: что такое постмодерн? // Ad Marginem. Ежегодник Лаборатории постклассических исследований Института философии Российской Академии наук. – М., 1994. – С. 303-323.
80. Липовецки Ж. Эра пустоты. Очерки современного индивидуализма. – СПб., 2001.
81. Мей К. Информационное суспільство. Скептичний погляд. – К., 2004.
82. Насильство. Влада. Терор // І. Незалежний культурологічний часопис. – 2002. - № 25.
83. Ортега-и-Гассет Х. Размышления о технике. М., 2000.
84. Тоффлер Э. Метаморфозы власти. – М., 2001.
85. Фемінність і маскуліність // Часопис І. – 2003. - № 27 // <http://www.ji.lviv.ua/n27/texts/N27-fem.htm>
86. Фуко М. Что такое Автор? // Фуко М. Воля к истине: по ту сторону знания, власти и сексуальности. Работы разных лет. – М., 1996.
87. Хайдеггер М. Вопрос о технике // Хайдеггер М. Время и бытие. М., 1993. С. 221-238.
88. Хесле В. Философия и экология. М., 1983

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Навчальні програми кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада: http://philosophy.karazin.ua/ua/kafedra/tpf_program.html
2. Електронна бібліотека Abus: <http://abuss.narod.ru/>
3. Цифрова бібліотека з філософії: <http://filosof.historic.ru/>
4. Філософія та атеїзм: електронна бібліотека: <http://books.atheism.ru/new/>
5. Бібліотека Гумер – гуманітарні науки: <http://www.gumer.info/>
6. Електронна бібліотека Платонанет: <http://platonanet.org.ua/>
7. Сайт журналу «Філософська думка»: <http://journal.philosophy.ua/news>

Згідно з наказом № 0202-1/260 від «07»серпня 2020р. програму адаптовано до умов змішаного навчання.

Всі лекційні заняття проводяться онлайн на платформі ZOOM.

25 % часу лекції резервується для запитань, дискусій, обговорення навчального матеріалу, як проходять в форматі відеоконференції.